

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๙ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๖๘/๒๕๖๓

เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่า โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง กรมทรัพยากรน้ำ

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๕๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ กล่าวอ้างว่า เมื่อปี ๒๕๕๙ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) กำหนดให้มีการดำเนินโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง กำลังการผลิต ๙๑๒ เมกะวัตต์ บริเวณแขวงอุดมไซ สปป.ลาว ซึ่งอยู่ห่างจากชายแดนราชอาณาจักรไทยบริเวณแก่งผาได บ้านห้วยลึก อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ประมาณ ๙๖ กิโลเมตร [REDACTED] ชาวบ้านในพื้นที่บ้านห้วยลึก เห็นว่าหากมีการสร้างเขื่อนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อบ้านห้วยลึกและหมู่บ้านอื่น ๆ ตามลำน้ำสาขาในเขตอำเภอเวียงแก่น และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และหากเขื่อนในสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งอยู่ตอนบนของเขื่อนปากแบงระบายน้ำลงมาปริมาณมาก จะก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ผู้ร้องยังเห็นว่าโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงไม่มีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผลกระทบข้ามพรมแดน และผู้ถูกร้องในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยในขณะนั้นไม่ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง และประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการดังกล่าว จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิชุมชน ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

/ สิทธิมนุษยชน ...

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรดำเนินการตรวจสอบ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ต่อมาคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรสิ้นสุดวาระลงในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ตามคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้ดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๑) รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย ด่วน ที่ ทส ๐๖๓๐/ว ๗๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร

๓) หนังสือผู้ถูกร้อง ด่วนมาก ที่ ทส ๐๖๓๐/ว ๒๓๖ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ และหนังสือ ด่วน ที่ ทส ๐๖๒๐/๑๖๕๙ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔) รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร การศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษาลผลกระทบของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน โดยคณะกรรมการแม่น้ำโขง* ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๑

/ ๕. บันทึก ...

* การศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษาลผลกระทบของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน เกิดขึ้นจากการที่นายกรัฐมนตรีของ ๔ ประเทศสมาชิกกลุ่มน้ำโขง ในคราวประชุมสุดยอดโขง - ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๓ ณ เมืองบาหลี เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้มีมติให้มีการศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษาลผลกระทบโรงไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน ต่อมาคณะกรรมการแม่น้ำโขงจึงกำหนดให้มีการดำเนินการศึกษาเมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๑๘ ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลกระทบเชิงวิทยาศาสตร์

๕) บันทึกการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ บ้านปากอิง อำเภอยางชุมน้อย และบ้านห้วยลึก อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑

๖) บันทึกการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๗) ข้อมูลที่สืบค้นได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานศาลปกครอง กรณีกลุ่ม [REDACTED] ยื่นฟ้องผู้ถูกร้อง และคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติดูแลทรัพยากรน้ำ ต่อศาลปกครองกลาง กรณีคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] ต่อมาศาลปกครองกลางได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง ตามคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องของศาลปกครองกลางดังกล่าวเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ตามคำร้องที่ [REDACTED]

๘) ข้อมูลที่สืบค้นได้จากเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี^๒ เรื่องการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติดูแลทรัพยากรน้ำ โดยมอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติดูแลทรัพยากรน้ำ (Thai National Mekong Committee Secretariat : TNMCS)

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาจากคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า ประเทศไทยเป็นสมาชิกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๓๘ (Mekong Agreement 1995) ซึ่งเป็นความตกลงร่วมกันของ ๔ ประเทศที่มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย สปป.ลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยประเทศสมาชิกได้ตกลงร่วมกันที่จะใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม และเน้นย้ำถึงความตั้งใจในความร่วมมือและการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน การใช้ การอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องของกลุ่มแม่น้ำโขงในลักษณะที่เป็นการสร้างสรรค์

/ และเป็น ...

ด้านค่าใช้จ่ายทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ และผลประโยชน์จากการพัฒนาโครงการด้านทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่มีการวางแผนไว้ในเขตลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง และเพื่อชี้แจงต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ

^๒ เว็บไซต์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เข้าถึงได้จาก https://cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99331399

และเป็นประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้การเคารพต่อข้อตกลงร่วมกันในการใช้น้ำ ในกรณีที่จะนำน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้ภายในลุ่มน้ำหรือภายนอกลุ่มน้ำ จะต้องดำเนินการกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า (Procedures for Notification, Prior Consultation and Agreement : PNPCA) ตามระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการแม่น้ำโขง เรื่อง การแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง^๓ ซึ่งตามระเบียบปฏิบัติดังกล่าวกำหนดให้ประเทศเจ้าของโครงการจะต้องเสนอโครงการต่อคณะกรรมการแม่น้ำโขงเพื่อแจ้งให้ประเทศสมาชิกทราบและจะต้องดำเนินการกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าเพื่อรับข้อเสนอแนะและข้อห่วงกังวลจากประเทศสมาชิกไปพิจารณาประกอบการดำเนินโครงการ เมื่อปี ๒๕๕๙ สปป.ลาว กำหนดให้มีโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ในพื้นที่แขวงอุดมไซ สปป.ลาว ห่างจาก

/ ชายแดน ...

^๓ แนวทางการดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการแม่น้ำโขง เรื่อง การแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง

๑. กรณีการผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้ภายในลุ่มแม่น้ำโขง

๑.๑ การใช้น้ำในฤดูน้ำมาก ประเทศสมาชิกใช้น้ำได้ โดยจะต้องทำการแจ้ง (Notification) ให้คณะกรรมการร่วมซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกจากประเทศภาคีทราบภายในเวลาที่เหมาะสม พร้อมแนบรายงานการศึกษาความเหมาะสม แผนปฏิบัติงาน แผนงานและข้อมูลที่มีอยู่

๑.๒ การใช้น้ำในฤดูแล้ง ประเทศสมาชิกสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่สมเหตุสมผล และคำนึงถึงสิทธิการใช้น้ำของประเทศสมาชิกอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกจะต้องทำการปรึกษาหารือล่วงหน้า (Prior Consultation) ก่อนการดำเนินการพัฒนาโครงการ พร้อมแนบรายงานการศึกษาความเหมาะสม แผนปฏิบัติงาน แผนงานและข้อมูลที่มีอยู่ รวมทั้งข้อมูลเทคนิคเพิ่มเติมในเรื่องการใช้น้ำเพื่อประเมินผลกระทบ โดยประเทศสมาชิกอื่น ๆ ให้ความเห็นเกี่ยวกับโครงการเพื่อมุ่งหวังที่จะให้เกิดข้อยุติเกี่ยวกับความเห็น

๒. กรณีการผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้นอกลุ่มแม่น้ำโขง

๒.๑ การใช้น้ำในฤดูน้ำมาก ประเทศสมาชิกจะต้องทำการปรึกษาหารือล่วงหน้า (Prior Consultation) ก่อนการดำเนินการพัฒนาโครงการ

๒.๒ การใช้น้ำในฤดูแล้ง ประเทศสมาชิกจะต้องทำข้อตกลงเฉพาะ (Specific Agreement) สำหรับโครงการ ซึ่งข้อตกลงเฉพาะดังกล่าวต้องลงนามและเห็นชอบโดยสมาชิกทั้งหมดของคณะกรรมการร่วมและจะกำหนดเงื่อนไขที่ตกลงกัน เช่น ระยะเวลาการผันน้ำ ปริมาณการผันน้ำ เป็นต้น

๓. การปรึกษาหารือล่วงหน้า (Prior Consultation) เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกสามารถหารือและประเมินผลกระทบที่สำคัญที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการใช้น้ำในแม่น้ำโขงสายประธาน กระบวนการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับเงื่อนไขสำหรับโครงการที่ต้องหลีกเลี่ยง ลดหรือบรรเทาผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะคุณภาพน้ำและปริมาณน้ำ ทั้งนี้ การปรึกษาหารือล่วงหน้าไม่ใช่กระบวนการอนุมัติโครงการ

๔. กระบวนการแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง มิใช่กระบวนการอนุมัติหรือยับยั้งโครงการใช้น้ำที่เสนอ หรือการมีสิทธิเพียงฝ่ายเดียวในการใช้น้ำโดยประเทศสมาชิกใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น

๕. กระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้ามีกรอบระยะเวลาดำเนินการ ๖ เดือน นับจากวันที่ประเทศภาคีสมาชิกได้รับเอกสารโครงการของประเทศที่แจ้งความประสงค์จะดำเนินการกระบวนการครบถ้วน และสามารถขยายเวลาเพิ่มเติมได้ หากคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการแม่น้ำโขง ให้ความเห็นชอบ

ชายแดนไทยบริเวณแก่งผาได บ้านห้วยลึก อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ประมาณ ๙๖ กิโลเมตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า โดย สปป.ลาว ได้เสนอโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ต่อคณะกรรมการธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission : MRC) เพื่อให้จัดทำกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า (Procedures for Notification, Prior Consultation and Agreement : PNPCA) ตามระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการธิการแม่น้ำโขง เรื่อง การแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง ต่อมาสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission Secretariat : MRCS) ได้ส่งเอกสารโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงรวมถึงรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคมของโครงการดังกล่าวไปยังประเทศสมาชิก ๓ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้พิจารณาและเสนอข้อห่วงกังวล โดยกำหนดวันเริ่มต้นกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า คือ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ กระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าจะใช้เวลาในการดำเนินการทั้งหมด ๖ เดือน กล่าวคือ จะสิ้นสุดกระบวนการในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ในระหว่างดำเนินการกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการธิการแม่น้ำโขงได้จัดให้มีการประชุมให้ความรู้ระดับภูมิภาค จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ เมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๑๘๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิก องค์กรอิสระ และผู้ที่สนใจทั่วไป และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๑๕๖ คน ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิก ประเทศคู่เจรจา หน่วยงานการพัฒนา องค์กรเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรอิสระ หน่วยงานที่ดำเนินการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำใน สปป.ลาว และองค์กรระหว่างประเทศ ผลจากการประชุมพบว่า มีข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมในประเด็นต่าง ๆ เช่น ด้านอุทกวิทยาและชลศาสตร์ ด้านคุณภาพน้ำ ความสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ ทางผ่านปลาและนิเวศการประมง ความปลอดภัย และการบริหารจัดการเขื่อนในลุ่มแม่น้ำโขง การประเมินผลกระทบข้ามพรมแดน การเดินเรือ เป็นต้น ซึ่งข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ สปป.ลาว ที่เป็นประเทศเจ้าของโครงการจะต้องรับเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงรายงานทบทวนด้านเทคนิค

สำหรับราชอาณาจักรไทยนั้น ผู้ถูกร้องในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยในขณะนั้นได้จัดให้มีการให้ข้อมูลโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงแก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งอยู่ติดกับแม่น้ำโขง จำนวน ๔ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วัดพระธาตุผาเงา อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยมี

/ ผู้เข้าร่วม ...

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้ถูกร้อง กรมประมง กรมเจ้าท่า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งภาคประชาชนในพื้นที่ ๘ จังหวัดริมแม่น้ำโขง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นและข้อห่วงกังวลในประเด็นต่าง ๆ เช่น ด้านการประมง ด้านผลกระทบข้ามพรมแดน ด้านมาตรการการลดหรือบรรเทาผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ปริมาณน้ำไหลเทอกลับ การสะสมของตะกอนและการพัดพาตะกอน การเปลี่ยนแปลงมิติด้านชีวภาพและระบบนิเวศในแม่น้ำโขง กระบวนการมีส่วนร่วม บทบาทและนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นทางเอกสารและจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในเรื่องดังกล่าวหน่วยงานของรัฐได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นว่า ข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เจ้าของโครงการศึกษาเป็นข้อมูลที่ไม่ทันสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน กรมชลประทานเห็นว่า โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงอาจส่งผลกระทบต่อระดับน้ำในแม่น้ำงาวและแม่น้ำอิงที่อยู่ในเขตราชอาณาจักรไทยจะมีระดับที่สูงขึ้นในช่วงฤดูน้ำหลาก ขณะที่กรมประมงมีข้อห่วงกังวลเรื่องผลกระทบต่อวงจรชีวิตของปลาในแม่น้ำโขงซึ่งส่วนใหญ่เป็นปลาอพยพ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงได้รวบรวมข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะของราชอาณาจักรไทยเพื่อเสนอต่อ สปป.ลาว ผ่านสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ต่อมาคณะกรรมการร่วมในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ออกแถลงการณ์ร่วมกันต่อกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าสำหรับโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงของ สปป.ลาว ซึ่งมีข้อเรียกร้องให้ สปป.ลาว พิจารณาใน ๘ ประเด็นดังนี้ ๑) ผลกระทบด้านอุทกวิทยาและชลศาสตร์ด้านเหนือและท้ายเขื่อน ๒) การไหลของตะกอนบริเวณเหนือเขื่อน ๓) การปรับปรุงทางปลาผ่าน ๔) การสร้างความเข้าใจผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม ๕) ผลกระทบด้านการเดินเรือ ๖) การจัดตั้งกลไกการสื่อสารในด้านต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัยเขื่อน การระบายตะกอน ทางปลาผ่าน การประเมินผลด้านเศรษฐกิจ/สังคม ๗) ระบบการติดตาม และ ๘) การแบ่งปันข้อมูล นอกจากนี้เมื่อปี ๒๕๖๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เผยแพร่รายงานการศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษาผลกระทบของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน สรุปผลจากการศึกษาภาพจำลองจากการพัฒนาทรัพยากรน้ำในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนล่างปรากฏว่า การพัฒนาทรัพยากรน้ำหรือโครงการต่าง ๆ ในแม่น้ำโขงสายประธานอาจส่งผลกระทบต่อประเทศสมาชิกลุ่มน้ำโขงตอนล่างทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางอาหาร การเกษตรกรรม การประมง เป็นต้น

ภายหลังจากสิ้นสุดกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า ผู้ถูกร้องได้แจ้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อดำเนินโครงการสำรวจภูมิประเทศเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วมจังหวัดเชียงราย จากการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง สปป.ลาว โดยได้มีการสำรวจค่าพิกัดทั้งทางราบและทางตั้งเพื่อหาตำแหน่งและตำแหน่งในการปักหมุดหลักฐานอ้างอิงระดับน้ำตั้งแต่พื้นที่บริเวณสบกก อำเภอเชียงแสน ไปจนถึงแก่งผาได รวมระยะทางประมาณ ๑๑๙ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วมจำนวน ๒๗ หมู่บ้าน ตามแนวแม่น้ำโขงฝั่งราชอาณาจักรไทย จากการสำรวจพบว่า มี ๒ หมู่บ้านที่น้ำท่วมถึงวถล คือ หมู่บ้านห้วยลึก และหมู่บ้านแจมปอง ซึ่งมีระดับใกล้เคียงกับระดับกักเก็บน้ำหน้าเขื่อนที่ สปป.ลาว ได้แจ้งไว้ คือ ระดับ ๓๔๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง นอกจากนี้ยังได้มีการเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อประกอบการจัดทำแผนป้องกันภัยในระดับพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้มีการจัดทำฐานข้อมูลในรูปแบบ Application เพื่อให้ประชาชนและเครือข่ายในพื้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ทั้งนี้ ข้อมูลจากการศึกษาจะใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการพูดคุยเจรจากับ สปป.ลาว เพื่อกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง นอกจากนี้ผู้ถูกร้องยังได้ดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อการสนับสนุนการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในแม่น้ำโขงสายประธานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายร่วมในการทำงานและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจ เก็บข้อมูล และแจ้งเตือนภัย ปัจจุบันโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากยังไม่ได้ข้อยุติ โดยเฉพาะในประเด็นน้ำไหลเทอกลับซึ่งอาจมีผลกระทบต่อราชอาณาจักรไทยในพื้นที่จังหวัดเชียงราย รวมทั้งราชอาณาจักรไทยยังไม่ได้มีการเจรจาซื้อขายไฟฟ้าจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยแทนผู้ถูกร้อง เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งในพื้นที่ที่มีการร้องเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำกกและโขง (ภาคเหนือ)

เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ กลุ่ม [REDACTED] ได้ยื่นฟ้องผู้ถูกร้องและคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย เป็นคดีต่อศาลปกครองกลาง กรณีคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่ากระทำการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำปากแบง เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

/ ให้ผู้ ...

ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งแจ้งข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับโครงการดังกล่าวก่อนที่จะดำเนินการก่อสร้างหรือก่อนที่จะมีการลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ และแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนให้สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมทุกจังหวัดที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาแม่น้ำโขง ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามทบทวนและคัดค้านการก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำปากแบง และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชะลอการลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากโครงการดังกล่าว ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] ต่อมาศาลปกครองกลางได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง ตามคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องของศาลปกครองกลางดังกล่าวเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ตามคำร้องที่ [REDACTED]

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องของศาลปกครองกลาง ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ตามคำร้องที่ [REDACTED] ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องที่ตรวจสอบ จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๑) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่องหากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เห็นควรยุติเรื่อง

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำระหว่างประเทศที่ไหลผ่านทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของราชอาณาจักรไทย และประชาชนได้พึ่งพาอาศัยในการใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งการอุปโภคบริโภค การประมง การชลประทาน เกษตรกรรม การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีพและวิถีชีวิตของบุคคลและชุมชนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขง แม่น้ำโขงจึงถือว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นทรัพยากรร่วมของทุกคน^๔ ซึ่งจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า ผลจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคประชาชน ส่วนใหญ่ล้วน

/ มีข้อ ...

^๔ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อ ๒ (๒) เพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชาติทั้งปวงอาจจัดการโรคภัยและทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใด ๆ อันเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกันและกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชาติจะไม่ถูกลิดรอนวิถีทางยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใด

มีข้อห่วงกังวลถึงผลกระทบข้ามพรมแดนที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการในแม่น้ำโขงทั้งด้าน
อุทกวิทยา ชลศาสตร์ การประมง การเดินเรือ และระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังมีข้อห่วงกังวลจากหน่วยงาน
ของรัฐที่เกี่ยวข้องภายในราชอาณาจักรไทย เช่น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมได้แสดงข้อห่วงกังวลในประเด็นการจัดทำรายงานการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของโครงการไฟฟ้า
พลังน้ำเขื่อนปากแบง เนื่องจากเห็นว่าข้อมูลที่นำมาใช้ไม่เป็นปัจจุบัน จึงอาจส่งผลให้การวิเคราะห์
ผลกระทบไม่ตรงกับความเป็นจริง ในขณะที่กรมชลประทานได้แสดงข้อห่วงกังวลว่า โครงการดังกล่าว
จะส่งผลกระทบต่อระดับน้ำบริเวณปากแม่น้ำงาว และแม่น้ำอิง ซึ่งอาจทำให้ปัญหาอุทกภัยของกลุ่มน้ำอิง
ในพื้นที่อำเภอเชียงของ อำเภอขุนตาล และอำเภอเทิง และกลุ่มน้ำงาวในพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัด
เชียงราย เพิ่มสูงขึ้นได้ สำหรับกรมประมงได้แสดงข้อห่วงกังวลในประเด็นด้านการประมงและความ
หลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากปลาในแม่น้ำโขงเป็นปลากลุ่มอพยพ (เดินทางและวางไข่) และอยู่
พักอาศัยชั่วคราวตามลำน้ำสาขา หากมีการพัฒนาโครงการดังกล่าวก็อาจส่งผลกระทบต่อวงจรชีวิต
และอาจทำให้สัตว์น้ำเหล่านั้นมีจำนวนลดลงหรือสูญหายได้ นอกจากนี้ผลการสำรวจของ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามโครงการสำรวจภูมิประเทศเพื่อกำหนดขอบเขต
พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดเชียงราย จากการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง สปป.ลาว
มี ๒ หมู่บ้านซึ่งมีระดับความสูงใกล้เคียงกับระดับกักเก็บน้ำหน้าเขื่อนปากแบง ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม
ในฤดูน้ำหลากหรือกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน เนื่องจากแม่น้ำโขงในพื้นที่จังหวัดเชียงรายอยู่ระหว่าง
โครงการเขื่อนจันทองของสาธารณรัฐประชาชนจีนและเขื่อนปากแบงของ สปป.ลาว ประกอบกับรายงาน
การศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษาผลกระทบของ
โครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธานของคณะกรรมการจัดการแม่น้ำโขงพบว่า การพัฒนา
ทรัพยากรน้ำในแม่น้ำโขงสายประธานอาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อระบบนิเวศริมฝั่งแม่น้ำและ
ความมั่นคงทางอาหาร เช่น การส่งผ่านธาตุอาหารและตะกอนไปยังพื้นที่ท้ายน้ำจะลดลง การลดลงของ
ปริมาณตะกอนและการขึ้นลงของระดับน้ำในเขตลุ่มน้ำโขงตอนล่างจะส่งผลให้เกิดการกัดเซาะของตลิ่ง
และตอไม้เพิ่มสูงขึ้น หากมีการก่อสร้างอันเนื่องมาจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน
หรือการก่อสร้างสิ่งกีดขวางการอพยพของปลาอาจจะส่งผลกระทบให้แม่น้ำโขงกลายเป็นทะเลสาบน้ำลึก
ตั้งแต่บริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ไปจนถึงจังหวัดกระเจาะ ราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า หากมีการก่อสร้างโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง
ในแม่น้ำโขงอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแม่น้ำโขง การดำรงชีพ วิถีชีวิต และการประกอบอาชีพ
ประมงและเกษตรกรรมของประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ติดกับแม่น้ำโขง
แม้การก่อสร้างโครงการดังกล่าวจะอยู่ในเขตพื้นที่อธิปไตยของ สปป.ลาว แต่ผลกระทบจากโครงการ
ดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นกับราชอาณาจักรไทยซึ่งมีภูมิประเทศพื้นที่ชายแดนติดกัน และโครงการดังกล่าวอยู่

/ ห่างจาก ...

ห่างจากราชอาณาจักรไทยเพียง ๙๖ กิโลเมตร รัฐบาลไทยจึงมีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครอง และบริหารจัดการผลกระทบจากการพัฒนาโครงการดังกล่าวตามหน้าที่ของรัฐที่ถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๒)^๕ ในชั้นนี้ จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ดังนี้

๔.๑ คณะรัฐมนตรีควรกำกับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณารับซื้อพลังงานจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ตระหนักถึงข้อห่วงกังวลของทุกภาคส่วนที่มีต่อโครงการดังกล่าว โดยนำหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน : การปฏิบัติตามกรอบการคุ้มครอง เคารพ และเยียวยา (UNGPs : United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights : Implementing the Protect, Respect and Remedy Framework (2011)) ไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการตัดสินใจ เนื่องจากการซื้อขายพลังงานดังกล่าวมีลักษณะเป็นการตอบแทนผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจจากโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการตัดสินใจดำเนินไปโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

๔.๒ คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยควรพิจารณาแนวทางในการเสนอให้ สปป.ลาว สร้างความมั่นใจ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบการจัดทำบันทึกข้อตกลงหรือวิธีการอื่นใดเป็นกรณีพิเศษว่าการดำเนินโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนทั้งสองริมฝั่งแม่น้ำโขงหรือต่อระบบนิเวศและระดับน้ำในแม่น้ำโขงสายประธาน โดยเฉพาะข้อห่วงกังวลใน ๘ ประเด็นหลักที่คณะกรรมการร่วมในคณะกรรมการจัดการแม่น้ำโขงได้ออกแถลงการณ์ร่วมกัน^๖

๔.๓ คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ควรพิจารณากระดับความสำคัญของแม่น้ำโขง โดยการจัดทำแผนอนุรักษ์ระบบนิเวศและวิถีชีวิตริมฝั่งแม่น้ำโขง ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ

/ ตามเป้า ...

^๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนา บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชน และชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๖ ดูหน้า ๖

ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ หลังปี ๒๕๕๘ ถึงปี ๒๕๗๓ (Sustainable Development Goals : SDGs post-2015-2030) เป้าหมายที่ ๖ และเป้าหมายที่ ๑๕ ที่มุ่งเน้นการปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรบนบกอย่างยั่งยืน และในการดำเนินการต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง และให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามข้อ ๔.๑ ถึงข้อ ๔.๓ ของรายงานฉบับนี้ ต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายวัส ติงสมิตร

นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์

นายสมณ พรมมรส

นางสาวอารีวรรณ จตุทอง

นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

